

Рекомендації батькам щодо взаємин із дитиною з особливими потребами

Дитина із особливими потребами потребує постійної батьківської підтримки. Підпорядкувати таку дитину загальноприйнятим правилам поведінки в суспільстві неможливо, тому треба навчитися взаємодіяти і спілкуватися з нею.

- Пам'ятайте, що дитина не винна в тому, що вона особлива. Особливості такої поведінки в кожному конкретному випадку зумовлені певними причинами: проблемами під час вагітності матері, ускладненням під час пологів, психосоціальними причинами (стиль виховання в сім'ї).
- Усвідомте, що виховання та навчання дитини з особливими потребами – це довготривалий, складний процес, що потребує Вашого уміння, терпіння, знання.
- Навчіться давати інструкції: вони повинні бути короткими, не більше 3-4 слів. В іншому разі дитина просто «виключиться» і не почує Вас.
- У взаєминах з дитиною не допускайте «вседозволеності», інакше дитина буде маніпулювати Вами. Чітко визначіть і обговоріть з дитиною, що можна, а що не можна робити вдома, в дошкільному закладі.
- Для підняття самооцінки, віри дитини в свої можливості – хваліть її за успіхи і досягнення, навіть самі незначні.
- У повсякденному спілкуванні з дитиною із особливими потребами уникайте різких заперечень, тому що такі діти є імпульсивними і відразу ж відреагують на заборону непослухом або вербальною агресією. В цьому випадку треба говорити з дитиною спокійно і стримано, бажано дати можливість вибору для малюка.
- Разом з дитиною визначте систему заохочень і покарань за хорошу і погану поведінку. Визначіть систему правил поведінки дитини в групі дошкільного закладу, вдома. Просіть дитину вголос промовляти ці правила.
- Старанно, своєчасно виконуйте побажання і завдання педагогів. Не нехтуйте порадами педагогів щодо необхідності консультування та лікування у лікарів-фахівців.
- Намагайтеся щоденно закріплювати завдання, по можливості, в ігровій формі. Допомагайте дитині, але не виконуйте завдання за неї.
- Якщо дитина втомилася – дайте їй невеликий відпочинок, або займіть її іншою діяльністю.
- Не вимагайте від дитини більше, ніж вона може.

Корекція затримки психічного розвитку дітей потребує тривалої і систематичної роботи, яка охоплює всі види її діяльності. Через це дуже важливо, щоб корекційним завданням було підпорядковане не тільки заняття, а й режимні моменти, організація дозвілля дитини, де знайдуть корисне застосування різні розвиваючі ігри, відповідно до віку і можливостей дитини.

Подібні розвиваючі ігри можна з успіхом проводити й вдома, тим самим підтримуючи навчальний потенціал дитини.

• Гра «Закрий!»

Мета: вчити сприймати, порівнювати, виділяти предмети схожі та відмінні за формою.

Матеріал: дві баночки контрастного розміру, маленькі та великі кульки (кришечки).

Хід:

Показати дитині дві баночки, вказати, що одна баночка велика, а друга – маленька. Потім продемонструвати маленькі і великі кульки. Великі кульки потрібно зібрати у велику баночку, а маленькі – в маленьку (показ). Після виконання завдання попросити закрити баночки відповідними кришечками.

• Гра «Де звучить?»

Мета: розвиток зорової і слухової уваги, навичок орієнтування у просторі.

Матеріал: будь-яка іграшка, яка створює звук.

Хід:

Показати іграшку дитині. Поторохтїть іграшкою, щоб дитина звернула на неї увагу, а потім іграшка відводиться в сторону і знову торохтить. Дитина із закритими очима повинна вказати напрям звідки іде звук. Гра повторюється 2-3 рази.

- **Гра «Хто як говорить?»**

Мета: спонукати дитину повторювати звуконаслідувальні слова.

Матеріал: іграшки добре відомих дитині тварин або їх зображення.

Хід:

Показати дитині по черзі іграшки, назвати їх. Запитати: Як говорить котик? (мяу-мяу). Собака? (гав-гав) тощо.

- **Гра «Прищепки»**

Мета: корекція дрібної моторики пальців.

Матеріал: прищепки, аркуш картону/лінійка/мотузка, силуети одягу.

Хід:

Прищепки в грі використовуються як тренажер для пальчиків.

Вирізати з паперу декілька силуетів різного одягу (кофтинка, спідниця, шкарпетки, сорочка та ін.). Попросити дитину допомогти Вам розвісити білизну на мотузку за допомогою прищіпок.

Якщо у Вас немає часу виготовити силуети – можна прищіпки чіпляти на міцний аркуш паперу чи широку лінійку.

- **Гра «Оплески»**

Мета: розвиток фонематичного сприйняття.

Хід:

- Дитина має плеснути в долоні стільки разів, скільки предметів знаходиться на столі;
- Дорослий повільно ритмічно плескає в долоні – дитина повинна відтворити кількість оплесків.

Примітка: спочатку кількість предметів та оплесків має не перевищувати 3. З часом кількість і темп оплесків збільшується.

- **Гра «Збери фігуру»**

Мета: Удосконалити вміння розташовувати предмети в спадаючому за величиною порядку; правильно називати деталі за величиною (великий, менший, найменший).

Матеріал: вирізані з картону/паперу частини сніговика, ялинки.

Хід: Розкласти перед дитиною деталі сніговика. Запропонувати зібрати його, починаючи з найбільшого круга.

- **Гра «Подарунок ляльці»**

Мета: закріпити поняття про колір.

Матеріал: лялька, кружки основних кольорів – білого, чорного, червоного, синього, жовтого, зеленого (по 2 шт.).

Хід:

а) Спочатку запропонує назвати, якого кольору кружок Ви даєте дає ляльці.

б) Попросить дитину дати ляльці червоний (зелений, синій...) кружок.

в) Покажіть дитині червоний (зелений, синій...) кружок і попросить її «Дай ляльці такий же самий кружок».

- **8. Гра «Весела пташка»**

Мета: закріпити знання про розташування предметів в просторі; розуміння та вживання простих прийменників в, на, під, за.

Матеріал: дві іграшки-пташки, іграшкові меблі (шафа, стіл, стілець).

Хід:

- а) Дві пташки, Ваша і дитини, літають. Дитина повторює дії за Вами.
- б) Ви говорите, куди полетіла пташка – вгору, вниз, а дитина виконує дію.
- в) Дія навпаки: «А зараз пташка літатиме, а ти скажеш, куди вона полетіла».
- г) Запропонуйте заховати пташку за шафу, в шафу, посадити на стіл, стілець, під стілець і т. д.

9. Виконання простих побутових інструкцій

Мета: формувати здатність дитини розуміти часто використовувані в побуті слова, виконувати прості словесні інструкції.

Хід:

- Розуміння дитиною цілісних словосполучень, які вона могла багато раз чути. Запропонувати їй виконати відповідні дії, наприклад:

- поцілувати маму;
- обійняти тата;
- пограти в ладоньки;
- закрити очі;
- помахати ручкою;
- узяти маму за руку і йти до столу і т. д.

2) Закріпити назви знайомих іграшок. З'ясувати, чи може дитина показати частини свого тіла і частини тіла ляльки або іграшкової тварини:

- Покажи зайчика, собачку, машину, ляльку.
- Візьми ляльку.
- Дай мені ляльку.
- Покажи, де у ляльки голова. А де в тебе голівка?

10. Гра «Де дзвенить дзвіночок?»

Мета: орієнтування в просторі відносно себе.

Матеріал: дзвіночок.

Хід:

Попросити дитину закрити очі та відгадати, де дзвенить дзвіночок, називаючи напрям відносно себе (вгорі, внизу, попереду, позаду).